

Motion till riksdagen 2008/09:Fi283

av Max Andersson och Ulf Holm (mp)

EU-medlemskapets kostnader

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning av EU-medlemskapets totala kostnader.

Motivering

Sverige har varit med i EU sedan den 1 januari 1995. Det börjar därför bli hög tid att göra en seriös utvärdering av EU-medlemskapets totala kostnader. Kostnaderna är nämligen mer betydande än vad man kan tro. Till att börja med har vi den årliga medlemsavgiften som år 2008 uppgår till drygt 29 000 miljoner kronor.

Till medlemsavgiften måste också läggas kostnaderna för att vi tvingades återreglera och byråkratisera jordbruket, kostnaderna för en misskött fiskeripolitik och de kostnader svenska kommuner och landsting har tagit i medfinansiering för EU:s hårt kritiserade regionalpolitik. EU har också en protektionistisk handelspolitik som tvingat på oss tullar för vissa varor som tillverkas i tredje världen samt försvårar för dessa länder att exportera varor till oss. Man får inte heller glömma bort de ökade kostnaderna för drog- och alkoholmissbruk som drabbat Sverige sedan vi monterade ner viktiga delar av gränskontrollen och höjde införselkvoterna.

EU-anslutningen har också medfört att flexibiliteten i det politiska systemet har minskat. Goda idéer som annars skulle ha genomförts till nytta för samhället har stoppats i företag, kommuner, landsting och riksdag därför att de varit i strid med någon av det stora antalet EU-regler. Det finns också politiska förslag som stoppats redan på grund av misstanken att de kanske skulle strida mot EU-lagstiftningen, utan att man vågat pröva hur det förhåller sig. Detta är naturligtvis kostnader som är svåra att uppskatta.

EU-medlemskapet har också bidragit till att byråkratisera Sverige ytterligare. Olika EU-regler har orsakat stora kostnader genom att vara problema-

Fel! Okänt namn på

tiska att tillämpa. Det är inte bara tillämpningen av reglerna som kostar. Det kostar även att implementera, ha personal som är särskilt avdelad för att följa utvecklingen på EU-fronten och att tid efter annan rådfråga jurister på grund av EG-rätten.

Kostnaderna för det byråkratiska krånglet som EG-rätten orsakar i företagsvärlden är även de betydande, och på detta område har en del beräkningar gjorts. EU-kommissionären Günther Verheugen hävdar till exempel att företagen inom EU årligen drabbas av administrativa kostnader på grund av EG-rätten som uppgår till 600 miljarder euro. Det motsvarar ungefär dubbla Sveriges BNP. I den summan ingår visserligen även kostnader för att följa regler som medlemsstaterna har lagt på direktiven när man utformar den nationella lagstiftningen (s.k. goldplating), men kostnaderna för att följa reglerna är å andra sidan inte inräknade. Nu har ju Verheugen visserligen en politisk agenda som han försöker gynna genom att gå ut med dessa siffror, så man bör inte ta detta som den slutgiltiga sanningen, men frågan förtjänar onekligen ett vidare studium.

EU-medlemskapet har inte bara medfört nackdelar, och en utredning om de totala kostnaderna som enbart ser till minusposterna skulle ju vara onödigt ensidig. Om utredningen ska ha något värde måste man även undersöka och kvantifiera de positiva effekterna av EU-medlemskapet. Mycket tyder dock på att de positiva effekterna är betydligt mindre än EU-medlemskapets totala kostnader.

Men de flesta av de ekonomiska fördelar som brukar framhållas är antingen av tveksamt värde, som till exempel att vi får tillbaka en del av vår medlemsavgift genom regionalpolitiskt stöd, eller också så skulle det vara lätt att få tillgång till fördelarna genom någon form av samarbetsavtal ifall Sverige väljer att lämna EU. Ett land behöver ju till exempel inte vara medlem i EU för att kunna vara med i dess program för studentutbyten. När det gäller frihandel med EU och tillgången till den inre marknaden som är den ekonomiska fördel som oftast framhålls kan den uppnås genom någon form av frihandelsavtal. Norge och Island är medlemmar i EES och får del av den inre marknaden på den vägen. Schweiz har valt en annan väg som grundar sig på en uppsättning frihandels- och samarbetsavtal.

En utredning om EU-medlemskapets kostnader, där man ser till både för- och nackdelar, bör lämpligen ha både EES-spåret och den schweiziska vägen som jämförelsealternativ. Vissa kostnader kan variera mellan de två alternativen.

Oavsett vilken inställning man har till det svenska EU-medlemskapet så finns det ändå ett allmänt intresse av att siffrorna kommer på bordet. Även de som stöder EU-medlemskapet borde kunna stödja förslaget om en utredning eftersom även varma EU-anhängare kan vilja hålla nere de indirekta kostnaderna.

När utskottet behandlade vår motion förra året anfördes det som ett huvudsakligt skäl att avstyrka en utredning med att majoriteten ”anser att EU-medlemskapets för- och nackdelar inte låter sig fångas in i en kvantitativ analys” och anser liksom tidigare att det i praktiken är ogörligt att på ett rättvisande

Fel! Okänt namn på

sätt beräkna de ekonomiska effekterna av Sveriges tillgång till den inre marknaden och dessutom väga in vår politiska möjlighet att påverka EU”.

Vi vill börja med att påpeka att både Schweiz och EES-länderna har tillgång till den inre marknaden och att skillnaden gentemot Sverige på det området är ganska liten. Det är säkert så att en utredning skulle behöva anstränga sig för att hitta metoder att uppskatta storleken på vissa av de positiva ekonomiska effekterna av EU-medlemskapet, men det har också till stor del att göra med att de rimligen är ganska små. Ju större en effekt är, desto lättare torde den vara att hitta. Att en utredning av en viktig fråga kommer att stå inför metodologiska problem är dock inget gott skäl att avstyrka en utredning. Risker att en utredning skulle komma fram till politiskt obekväma slutsatser är inte heller ett gott skäl att motsätta sig att fakta kommer på bordet.

Sedan Sverige blev medlem i EU har det kostat oss hundratals miljarder enbart i medlemsavgift. Det är troligt att detta enbart är den mindre delen av EU-medlemskapets kostnader. Det behövs en ordentlig utredning.

Stockholm den 6 oktober 2008

Max Andersson (mp)

Ulf Holm (mp)